

ILUSTRIRANI

GLASNIK

LETNA NAROČNINA ILUSTR. GLASNIKA
KRON 8^{.-}, ZA DIJAKE KRON 6^{.-}; POSA-
MEZNE ŠTEVILKE 20 VINARJEV :: LETNA
NAROČNINA ZA NEMČIJO KRON 10^{.-}, ZA
DRUGE DRŽAVE IN AMERIKO KRON 13^{.-}

SLIKE IN DOPISI SE POŠILJAJO NA URED-
NIŠTVO ILUSTRIRANEGA GLASNIKA, KATO-
LIŠKA TISKARNA. ::: NAROČNINA, REKLA-
MACIJE IN INSERATI NA UPRAVNIŠTVO
LISTA, KATOLIŠKA TISKARNA V LJUBLJANI

LETNIK 2. * 16. MARCA 1916 - IZHAJA VSAK ČETRTEK * ŠTEV. 29

Prodiranje naših topničarjev v Albanijo.

Gsma (velikonočna) skupina razglednic „Vojska v slikah“ izide 20. t. m.

Obsega pristno narodno, od domačih umetnikov zasnovano blago,

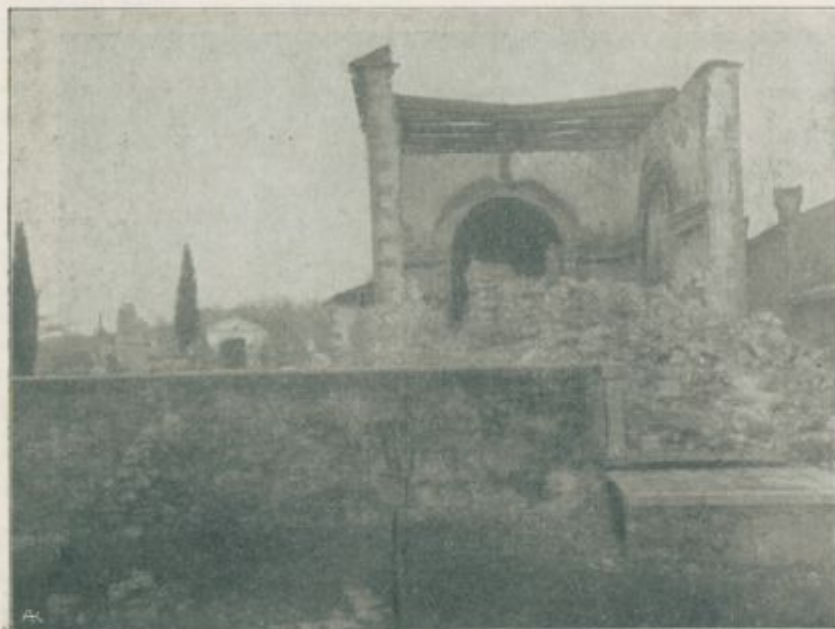

Slike z bojišča.

Poroča T. S.

I.

Dolgo časa je že minulo, odkar smo se ločili. V tem poldrugem letu sem izkusil več, nego prej v vsem svojem življenju. Oglelal sem si našo državo na vseh bojnih črtah; najprej smo šli še pred lastovkami na jug, od tam čez Ogrsko v Bukovino in proti severu v Galicijo; sedaj pa sem že več mesecev na laškem bojišču, ki je med vsemi najstrašnejše.

Cerkev sv. Martina v Kostanjevici, porušena 8. junija 1915.
Na desni pokopališče z mrtvašnico.

Tukaj se mi je zgodilo, kar mi morda ne boste mogli verjeti, da se mi je moj dnevnik tako namočil dežja, da mi je spral vse s svinčnikom zapisane beležke, tako da jih je meni samemu nemogoče brati. Toda če vam povem, da se mi je ob isti priliki tudi papirnati denar tako razmočil in spral, da so mi ga le z veliko težavo zamenjali pri cesarski blagajni, mi boste vendarle verjeli, da je glede mojega zapisnika žalibog stvar resnična. O tem pozneje več.

Zato pa se v svojih poročilih z bojišča ne morem držati zapisnika, ampak hočem le bolj po spominu napisati razne zanimivosti iz dogodkov, ki sem jih preživel na raznih bojiščih. Hvala Bogu, da narava človekova tudi najhujše, ako je prestano, kmalu izroči pozabnosti, zato tudi se ne bi rad dolgo mudil pri opisovanju trpljenja, ki ga prenaša vojak v sedanji vojski. Brez posledic itak nobeden ne pride domov, če bo sploh še kdaj videl dom.

Za silo izšolan prostovoljec sem najprej vršil svojo službo v Ljubljani. Čudno mi je bilo pri srcu, ko so mi odločili oddelek starejših deželnih brambovcov, ki so ravnokar vstopili kot novinci. Pred seboj sem opazil soseda z doma, ki se je večkrat šalil, kadar sem kot vojak za hip pogledal na dom za par ur, da me ne bo nikoli ubogal, ako ga bom jaz ekserciral. Reči moram, da sem bil v zadregi, ko sem ga res zagledal med možmi pred seboj; gotovo je bilo meni to bolj neprijetno nego njemu; toda oba sva se morala navaditi, jaz komandirati, on pa — ubogati. Drug moj podložni mož je bil profesor; kaj mi je plulo v duši, si lahko mislite, ker sem imel komaj par mesecev šele zrelostno izpričevalo v svojem žepu. Maščevalne, prevzetne, dovtipne misli so mi brodile po glavi, seveda je vse ostalo v duši, profe-

sorja pred seboj sem končno miloval. Nšel sem v svojih vrstah tudi trgovca, ki me je dijaka gmotno podpiral. Nihče mi za to ne bo zameril, da so bile naše vaje bolj ohlapne, da so bile le neljuba, trenotna kršitev oddiha, kateremu smo posvečevali večinoma čas, določen za vaje. Storili smo ravno toliko, da vsi skupaj nismo dobili »špang«. Tem živahnejši pa smo bili zvečer v veseli družbi. Zame je bilo dobro, da sem kmalu dobil drugo, mlajše moštvo, za moje stare znance seveda je bilo to manj dobro, pa vojska nič ne vpraša po tem in gre svojo pot preko vsega, kar je bilo človeku kdaj ljubo in drago.

Pa ti lepi dnevi v Ljubljani, kjer je bilo tudi pri vojakih fletno, so kmalu minuli. Vedno lepše so nas opremljali naši komandanti, vsak dan smo dobili kaj novega, danes hlače, jutri plašč, potem orožje in končno ono drobno stvarco, kjer je bilo zapisano naše ime, oddelek, kje služimo, kakšne vere smo in kateri kraj nas je poslal v cesarsko službo. Reči moram, da so bili moji domobranci tega malega daru najmanj veseli. Do

tedaj so še živeli v veselih nadah, da bodo oni le za varstvo v deželi, da se pa ne bodo po bojiščih kosali s sovražnikom. Ta poverilnica pa jim je mahoma podrla vse te nade, in marsikdo si je takoj predstavljal, da leži ubit od sovražnika, da pride sanitejec, prepričat se, če

Zvečer pa sem videl, da se je precej mož oddaljilo od vojašnice, ki so se precej dobre volje pozno v večer zopet vrnili.

Kaj vse se je tedaj godilo v dušah teh mož! Bili so družinski očetje, z dušo in telesom priklenjeni na svojo grudo in na svojo družino, neodvisni, kralji na svoji zemlji; še sanjalo se jim nikdar ni, da jih mogla kdaj kaka sila odtrgati iz mirnega zavičaja. In sedaj? Z doma so in le čakajo, kdaj da jih pošljejo na bojišče... Marsikaka solza se je utrnila z obraza na trdo ležišče v gluho noč.

V tem oziru je bilo za nas mlade fante življenje seveda vse drugače. Vsled vojske smo prišli tako poceni do mature; brez sitnega nadlegovanja zakladov našega znanja od strani naših učiteljev smo dobili zrelostno izpričevalo. Zavest, da smo dali slovo učenju na srednjih šolah, nam je vzbudila nepoznan ponos, in ko so nas oblekli v lepo vojaško uniformo, smo bili seveda docela srečni — mi mladi, neizkušeni fantje, in ko je celò nekaj zvezd zaigralo pod našim obrazom, tedaj smo res mislili, da smo v tretjih nebesih. Prepričani smo bili, da se ves svet suče okrog nas, in da je v primeri z nami vojska le nezatna stvar na tem božjem svetu.

Seveda smo kmalu iz teh zlatih gradov prileteli eni z nogami, drugi z glavo na trdo zemljo, kamor pravzaprav spadamo.

Ko smo bili že z vsem potrebnim za pot oskrbljeni, smo dobili ukaz, da neko popoldne opravimo spoved, kdor hoče. V cerkev je moral ves oddelek, in kdor je hotel, je opravil spoved; nekateri so le tako malo pomolili v cerkvi, najbrže niso imeli nobenih grehov; drugi dan smo bili pri svetem obhajilu. Imeli smo pri svojem oddelku častnika v rezervi, ki nam je bil v tem pogledu krasen vzor. Skoro vsak dan je pristopal k svetemu obhajilu. Bil je izvrsten častnik, dober z možmi kakor oče, in vsi smo ga ljubili, tembolj, ker je bil vedno nekam bolj oto-

Porušena cerkev sv. Mihaela v Kostanjevici od znotraj; presbiterij z glavnim oltarjem nepoškodovan. — Ljudstvo pri pouku krščanskega nauka.

je še kaj življenja v njem, a ko opazi, da je že sklenil vse račune s svetom, poišče njegovo drobno poverilnico, da ž njo izkaže poveljstvu, kdo da je med mrtvimi. — Oni dan našim možem ni dišala menaža, dasi je bila zlasti one dni izvrstna.

žen. Zvedel sem pozneje o njem, da je že večkrat pravil svojim prijateljem to-le: »Ne vem, kako, vsak dan me muči slutnja, da bom padel v tej vojski. Težko mi je zaradi družine, a kaj hočem, biti mora že tako usojeno.« — In res, v bitkah na Romanji

planini je bil ta častnik eden izmed prvih, ki je padel mrtev, zadet od sovražnikove krogle. Bil je to ljubljanski sodnik Pompe, mož najblažjega, svetega spomina, ki ga nobeden izmed vojakov ne bo pozabil kot neustrašenega vojaka in prepričanega katoličana. S takimi častniki bi bile čete nepremagljive, lahko padejo, a premagati se ne dajo.

† Župnik Jožef Fabijan.

(K sliki.)

Župnik Fabijan od sv. Lucije je bil izvrsten duhoven, vzoren narodnjak in čestit Avstrijec. V najhujšem vojnem me-težu je ostal med svojimi pri sv. Luciji, kjer sedaj ni skoro nobene hiše več ne-poškodovane po laških granatah. Bil je skrben za svoje župljane, posebno je pa-zil na red in nrvnost v župniji med voj-sko. Bil je vedno na nogah od ranega ju-tra do poznega večera; tudi ponoči ob eni, dveh je vstajal in šel po fari uro da-leč in še več, prepričat se, kakšno je živ-ljenje ponoči.

V župnišču je bival najrajši na hod-niku. Tu se mu je zdelo najbolj varno, zato je tudi tam imel vse svoje pisarije. A tudi tukaj ni bil dovolj varen; granata je priletela na župnišče skozi železna vrata prodrila od strani na hodnik ter žup-nika, šetajočega po hodniku, smrtno za-dela. Prijazni podčastnik, ki je več me-secev bival pri njem, nam sporoča, da ga je našel nekaj minut po nesreči neza-vestnega ležati na hodniku. Granata mu je prebila zgornjo desno roko, skozi roko v pljuča, poleg tega je bila prebita tudi desna noga. Ko so ga peljali v bolnico, je šepetal po poti: »Kam me peljete? Saj mi nič ni.« — A ko so poskušali z njim govoriti, se ni zavedel. Med operacijo je hropel in par ur pozneje umrl.

24. t. m. so Lahí razsuli tudi kaplanijo, kjer je pokojni napravil zasilno kapelo in opravljal zadnje mesece službo božjo. V to poslopje je rad hodil rajni župnik na solnce. Na hodniku župnišča, kjer je pokojnik bival zadnje trenutke so našli na mizi odprt brevir, načeto nemško mo-droslovno knjigo in kakih sedem nakaznic na vsaki denar, ki jih je pokojni redno pošiljal v podporo svojim beguncem in ra-

njenim vojakom. Župnik Fabijan je bil zelo radodaren; vse, kar je prejel, je dal za reveže; za slučaj smrti je bil zavarovan, in zato je dejal, da mu ni treba nič hra-niti, ker ga bodo z zavarovalnilo lahko pošteno pokopali. — Značilno kako je bil na vse pripravljen, je zatrdilo omenjenega podčastnika, da je bil župnik Fabijan, ki je bil baje prej zelo nervozen, med vojsko zelo miren, kakor da so mu sovražne granate nekak vsakdanji kruh.

Na mizi je omenjeni gospod podčast-nik našel tudi še pismo pokojnega, name-njeno presvetlemu nadškofu, in pa cerkvení govor, ki ga je govoril svojim žup-ljanom na zahvalno nedeljo. — Ker se nam v teh dveh spisih najbolj značilno kaže Fabijan v vsej svoji dušni lepoti, zato njemu v časten spomin to dvojje ob-javimo.

Prvi spis se glasi:

Bo'g čuva'j Avs'triji'o!

Dovolite, da vam predložim za »Illustr. Gl.« dve sliki o naši, znotraj opustošeni župni cerkvi. Bili smo neštetokrat bom-bardirani, a najhuje v noči od 17. na 18.

septembra. Oo 4. zjutraj je bila zadeta od težke granate naša župna cerkev na sredi skozi streho. Učinek je bil strahovit. Od glavnega oltarja pa do orgelj so vsi predmeti dobesedno razkosani; le tabernaklju z Najsvetejšim se ni nič zgo-dilo. V ostalem smo še zmerom vsak dan bombardirani. V neprestani smrtni nevar-nosti smo. Dobro so Vam, Presvetli znani naši kraji. Tu se dviga iz Soče Kozme-riško gorovje (500 m); za tem gorovjem je dolina, po kateri gre cesta iz Gorice v Volče. Do te ceste je prišel naš sovraž-nik, zavzel je dolino in vas Volče. Ob tej črti pa je obstal, kakor začaran. Do tu in ne dalje! Niso mogli in ne morejo zavzeti ne Tolmina, ne Sv. Lucije. Tol-minska župna cerkev je posvečena M. D. v nebesa vzeti, ona na Men gorah Mariji Devici, in vrhu naših Kozmeric so posta-vili naši vojaki kapelico, za katero sem jaz oskrbel krasen kip Marije Device in ga blagoslovil. Dva vojaka sta ga veselo odnesla na vrh. Vse strahovito bombar-diranje in napadanje tega našega gorovja je bilo zastoj, teh naših trdnjav niso mogli zavzeti. »Avanti Savoja!« so kričali laški

Življenje naših fantov - alpincev v strelskih jarkih. Med njimi sta padla kadeta Franc Brenc in J. Kočevar.

Kresalo duhov.

Roman iz irskega življenja. Angleški napisal P. A. Sheehan. — Prevel Davorin Ciuba.

(Dalje.)

Ljudje so se samo spogledovali; nič niso vedeli, kaj naj si mislijo. Res, izpoved gospoda Hambertona se jim je zdela tako čudna, da so jo komaj verjeli. In spet so se spogledovali in nato neodločno strmeli v gospoda Hambertona. On pa je slednjič iz-vlekel listino, poklical vse Mc Auliffe k sebi in jim je glasno prebral predajni do-kument. Nato jih je peljal v novo hišo, ki je bila za večno njihova.

Ob tem dogodku je izbruhnulo vse v divje odobravanje. Ponovilo se je, ko se je gospod Hamerton vrnil in poklical v hišo Petra in Debbie.

Prikazal se je v tretje in dejal k naj-bližnjim gledalcem:

»Ali me ne razumete? Dejal sem, da je Maxwell, moj nadzornik in moj gospodar, vse to storil iz hvaležnosti do svojih dobrot-nikov.«

»Mi Vas že razumemo,« so dejali. V resnici se jim ni bilo mogoče kar naenkrat otresti sovražnih čuvstev proti Maxwellu.

»Zakaj mu ne vpijete: »Bog ga živi!«?»

»Zakaj vendar ne vpijete?« je dejal neki kmet.

»Da, zakaj vendar ne vpijete?« je me-nil drugi.

Toda niso mogli. Gospod Hamerton je dejal Claire:

»Vidiš, kako je Maxwell imel prav, ker ni prišel. Kamenjali bi ga bili.«

Z zaničljivo kretnjo se je obrnil k množici:

»V skednju je nekaj sodčkov piva. Mogoče boste zdaj vpili živijo.«

Toda oni so se samo smejali izredno čudovitemu možu in nekdo je dejal:

»Pri moji veri, danes je gospod šaljiv!« Vse nekaj drugega se je vršilo v hiši,

ko sta vstopila gospod Hamerton in Claire, da bi se poslovila.

»Ali veste,« je dejal, »da je to posestvo z vso opremo za večno Vaše ter da Vas ne more nadlegovati noben veleposestnik, no-ben deželni agent, sploh nihče?«

Oče in mati sta bila preveč zmedena in nista mogla reči niti besedice. Prehod iz najtrpkejše revščine k takemu bogastvu, iz zapora v tako hišo je bilo nekaj tako pre-nenavadnega, da se niso mogli takoj uživeti v položaj. Mati se je prej zavedla.

»Da, mi vemo,« je dejala. »Bog ima z nami usmiljenje, ker nam je pripravil tako vrnitev.«

»Hm! Vsekakor!« je dejal gospod Ham-erton, ki mu ni bilo prav jasno, kje naj bi bile posegle nadnaravne moči v to zadevo. »Toda, ali ni res, Vi veste, da je vse to storil gospod Maxwell — hlapec, ki je bil pri Vas? — Zagovedni ljudje zunaj tega ne morejo razumeti. Toda Vi pač to razumete, ali ne?«

»Da,« je dejala mati. »In Bog naj ga blagoslavlja vsak dan, dokler živi, in naj mu podeli srečo na tem in onem svetu!«

oficirji, da smo jih lahko slišali. »Non si puo!« so odgovarjali njih vojaki, ki so bili v veliki premoči napram našim braniteljem: Slovincem, Hrvatom in Bošnjakom. Imeli so ukaz, da morajo zavzeti Sv. Lucijo na vsak način do 1. novembra. Vse zastoj! Lahko si mislite, da nismo bili brez strahu mi Mostarji, ki smo tu ostali in vse to gledali. Hoteli so se polastiti Tolmina, a bili so pri vasi Dolje, 20 minut od Tolmina proti Kobaridu, opetovano strahovito tepeni, da so jim ležali celi kupi mrtvecev na tleh. Pred 8. dnevi so se umaknili, ter tu zadaj za Kozmericami šli iz doline nazaj na drugo črto. In kaj so našli naši za njimi? Strašno nemarnost! Cele kupe nepokopanih mrtvecev, tudi dosti še na pol živih, ki so v pravih peklenjskih mukah čakali smrti — zapuščeni od svojih ljudi. Naši vojaki so se zgražali nad tako nemarnostjo. Poleg svojih mrtvih so sedeli, ležali, jedli, in čez nje hodili. Šele naši so vse spodobno pokopali. Naši pa svoje koj z veliko pieteto vse pokopljejo, na vsak grob postavijo križ z napisom ter grobove lepo ogradijo, da so vrtovom podobni. Na Vernih duš dan je gorelo pozno v noč brez števila lučic na teh grobiščih.

Vse naše ljudstvo je strahovito razljučeno na to laško vojsko, vsi jo sma-

† Jožef Fabijan
župnik pri Sv. Luciji.

trajo 'za najbolj bedasto, kar 'jih pozna zgodovina.

Govor na zahvalno nedeljo slove: »Nedelja po sv. Martinu« je vsako leto zahvalna nedelja, namenjena v to, da se Gospodu Bogu slovesno zahvalimo za pospravljene poljske pridelke. Ali bomo imeli tudi letos zahvalno nedeljo? Tudi letos, dasi je vzela vojska poljske pridelke nekaterim celoma ali deloma; dasi je tako poteptala njive in ogulila travnike, da se ne pozna več, kje je bila prej njiva, kje travnik; dasi je porušila nekaterim domove in opustošila nam celò božji hram; dasi je vzela življenje mnogim našim faranom, druge pa je pognala in razpršila v tuje kraje; dasi se vsled vojske uresničuje med nami, kar je prerokoval pred tisoč in tisoč leti prerok Joel z besedami: »Poslušajte to, stari, in vlecite na ušesa, vsi prebivavci po deželi! Ali se je kaj takega zgodilo vaše dni, ali v dnevih vaših očetov? Pripovedujte to svojim otrokom, in vaši otroci svojim otrokom, in njih otroci prihodnjemu rodu. Kar je ostalo gosenici, je snedla kobilica, kar je ostalo kobilici, je snedel hrošč; in kar je ostalo hrošču, je snedla rija.« (Joel I., 2—5.) Kljub vsemu temu imejmo tudi letos zahvalno nedeljo, vzemimo si pa pri tem za zgled moža, kateremu se je godilo še ve-

po tretji
soški bitki ... pešpolk v št. Petru pri Gorici. — Nadporočnik
† Korent prevede polku nagovor v slovenskem jeziku.

Pešpolk št. ... defilira pred odhodom iz Galicije
pred generalom konjice Pilsner-Baltinom. — 10. stot-
nija z zastavo pod poveljstvom nadporočnika † Korenta.

In naglo se obrnivši k Debbie je dejal gospod Hamerton:

»Vi ste mu pa njegovo dobroto plačali na lep način. Vi ste hotela spraviti na vislice moža, ki je Vam in Vašim povrnil vse, kar ste izgubili.«

Njeni starši so slišali prvič o ovadbi. Osuplo so strmeli vanj. Gospod Hamerton je to opazil.

»Jaz nočem danes stresati na Vašo glavo žerjavice. Kakor hitro se vrne gospod Maxwell, se morate opravičiti pri njem. Toda na svoje strasti bi morala bolj paziti.«

»Prenaglila sem se in vse napravila v razburjenosti,« se je opravičevala Debbie in povsila oči. Claire jo je radovedno opazovala. Zdelo se je, da je Debbie čutila; kajti naenkrat je dejala odločno:

»O, da bi ne bil nikoli prestopil našega praga!«

Videlo se ji je, da se muči z raznimi mislimi, slednjič je dejala:

»Če bi bilo po mojem, bi mu zdaj ne bili dolžni nobene zahvale.«

Ta opomba je dala gospodu Hamertonu mnogo misliti.

»Teža ljudstva ni mogoče razumeti,« je dejal. »In ti Angleži merijo vse s šestilom in ravnilom in izkušajo vladati že osemsto let!«

»Jaz razumem občutke deklice prav dobro,« je dejala Claire.

»Toda tako strašen ponos bi bil med angleškim kmetijskim ljudstvom nemogoč!«

»Mogoče. Toda jaz ga razumem. To je, kar dela v teh ljudeh zločince.«

»Čemur se najbolj čudim,« je dejal gospod Hamerton in rahlo udaril konja z dolgim bičem, »je to, da nisem mogel doseči, da bi ti hloidi vpili živijo gospodu Maxwellu. Zdelo se je, da stvari ne razumejo, in pravijo, da so brihtne in odprte glave.«

»Meni se zdi, da vem temu razlago. Gospod Maxwell je igral svojo vlogo kakor v igri in poznajo ga samo v tej vlogi. Njih domišljija je zelo omejena in ne morejo si ga predstavljati v njegovem pravem stanu. Čez tri mesece ali po šestih mesecih bodo že umeli.«

»Toda, vendar — pravijo, da naglo razumejo —«

»Da, stvari, ki spadajo vsakdanjemu življenju. V tem slučaju pa se jim je nekaj namerilo, kar leži izven njihovega obzorja. Gospod Maxwell je imel čisto prav, da ni prišel. Sprejeli bi ga bili s sovraštvom; po odkritju njegove dobrote bi se sovraštvo izpremenilo k večjemu v brezbržnost.«

»Dobrote? To ni pravi izraz, Claire. To je velikodušnost čez vse mere. Kako bi mu Gordon stisnil roko!«

»Da, to je bilo izborno. Od prvega trenutka, ko sem ga zagledala v borni koči, sem čutila, da je junak.«

»Potem si pa svoje misli prav skrivno obdržala zase. Vsled nekaj tvojih opomb sem celo smel sklepati, da mu nisi naklonjena.«

»In to je bilo res. Čutila sem, da tiči v njem nekaj nenavadnega in morda je iz tega izvirala moja nenaklonjenost.«

»Jaz si ne bom razbijal glave s temi vprašanji,« je dejal gospod Hamerton čez nekaj časa. »Žensko srce in irsko naravo umeti je čez moje moči.«

liko hujše kot nam vsem. In ta mož? — kdaj je živel in kdaj je? Živel je v sivi starodavnosti in Job mu je bilo ime. Poslušajte: »Bil je mož v deželi Hus z imenom Job«. Itd.

Ali ni bilo to tako, kakor da so padle granate največjega kalibra na Joba?

Nadporočnik Korent
odhaja

v drugič na bojišče. Ranjen umrl v italijansk. ujetništvu. R. I. P.!

Peter Bevk

rezervni kadet, padel na severnem bojišču pri Ravaruskim dne 18. julija 1915. R. I. P.!

Matevž Marolt

padel, zadet od granate, septembra 1915 na laškem bojišču. Pri Bogu je lepše in boljše!

Martin Bajuk

iz Radovice št. 63, je padel 7. sept. 1915 pri Mnjehovcu v Galiciji. Počivaj v Bogu!

Tomaž Burjak

iz Horjula, je padel — zadet od granate — 5. decembra 1915 na laškem bojišču; bil Orel in član Mar. družbe. Na svidenje pri Bogu!

Josip Bizjak

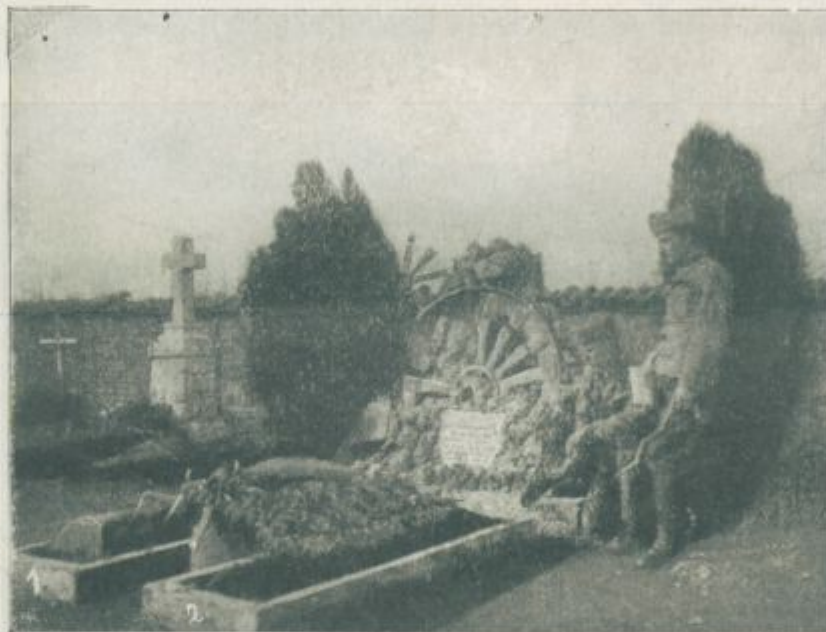
iz Otaleža, pogrešan že od oktobra 1914; skrben gospodar, Bogu in cesarju zvest. Bog tolaži domače na lepše — svidenje!

In te granate, ki jih je izpuščal po božjem pripuščanju sam satan, so popolnoma uničile Jobovo blagostanje.

In kaj je zdaj Job storil? Ali je morda preklinjal? Ali je nezvest postal Bogu? Nič tega, ampak »vstal je in je svoja oblačila pretrgal in ko je bil glavo obril, je na zemljo padel in molil ter je rekel: Nag sem prišel iz telesa svoje matere, in nag se povrnem tja; Gospod je dal, Gospod je vzel; kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo; bodi česčeno Gospodovo ime. V vsem tem ni grešil s svojimi ustnicami, in nič nespametnega ni zoper Boga govoril.« (Job. bukve I., od 20—22.)

Pa da bi bilo vsaj pri tem ostalo! Ali čakalo ga je in je prišlo nadenj še hujše, izgubil je tudi sinove in hčere: »Zgodilo se je pa, ko so nekega dne«, itd. (Job. bukve II., 1—11.)

In na vse to so ga prišli trije prijatelji tolažit. Ko so ga zagledali v strašni bolečini in nesreči, so se zjokali nad njim in vsled žalosti pretrgali svoja oblačila. Ko jim je pa Job potožil svoje gorje, mu očitajo, da si je pač moral svoje trpljenje za-

Spomenik dveh padlih slovenskih vojskov v V.; vzdano kolo, v katero je udarila 24 cm granata, ležeča pred spomenikom.

in poln dni.« (Job. bukve, 42. 16.)

Vprašam Vas zdaj, ali ni ta zgodba trpečega in potrpežljivega Joba kakor nalašč zapisana za one, ki jih je vojska objela s svojim gorjem, — in to ste več ali manj vi vsi, — da iz te zgodbe zajemate Jobovega duha, duha potrpežljivosti, in neomahljivo vero v božjo previdnost. V tem duhu in v tej veri zahvalite danes nebeškega Očeta za posprav-

»Ali naj bo to poklon?« je vprašala Claire.

XXXIV. Dvoje svatb.

Začetkom jeseni je bila poroka gospoda Maxwella in Claire. Vršila se je prav brez hruma in šuma; vendar so bile potem v Brandon-Hallu slovesne svečanosti in delavci gospoda Hambertona so imeli vesele dni.

Samo eden je bil žalosten in to je bil oče Cosgrove. Vsi so mu bili prirasli k srcu. Težka skrb, ki ga je že dolgo mučila, ga je začela še bolj trpinčiti. Ali bo gospod Hamerton izvršil svojo strašno namero in končal svoje življenje po rimskem načinu? Zdelo se je skoraj neumljivo, da je mož, ki ima vse, kar more doseči bogastvo, ki zamore vse storiti v dobrobit človeštva, zmogel takega dejanja. Toda gospod Hamerton je bil filozof in njegovi nazori o življenju in smrti so bili prav posebni. Nihče ni mogel vedeti, do kakšnega dejanja ga pripravijo njegove fantastične ideje.

Torej izvzemši starega dobrega duhovnika je bilo vse drugo veselo in razposa-

jeno. Gospod Maxwell je bil nad vse srečen; doba preizkušnje je bila za njim in izpolnitev njegove srčne želje mu je bilo za plačilo. In Claire je našla svojega junaka.

Toda zakaj se mudim pri tako vsakdanjih stvareh, ko vendar zahteva veliki dogodek, svatba Darbyja Learyja, da jo vestni poročevalec natančno in pozorno opišem? Mali dogodki naj se pred velikimi skrijejo v svojo naravno brezpomembnost, epos naj se umakne epitalamiju!

Prvo nedeljo po zaroti med gospodom Maxwellom in Darbyjem je vladalo pri gorski podružnici veliko razburjenje. Povzročil ga je rdečelas fant z ogorelim obrazom; kajti oblečen je bil, kakor ga nihče še ni videl. In fant ni bil nihče drugi kakor Darby, ki se je rinil v svojem novem jopiču, v mančesterskih hlačah, v platneni srjaci z belo-rdečimi progami skozi vse ljudi do oltarne mize čisto do duhovnika. Bilo je sicer nezaslišana drznost, a Darby se je bil z ostroumnostjo bistrega filozofa dokopal do spoznanja, da drznost prese- neča, spoznal je bil tudi, da mora izzvati

javno mnenje, če hoče, da preneha večno zbadanje in zasmehovanje radi njegove zunanosti.

Mladina se je dregala s komolci. Dokler je duhovnik molil molitve pred mašo, se je to vršilo na skrivaj; njegovo ostro oko je obenem počivalo na njih in na knjigi. In gorje mu, ki ni bil zbran in pobožen! Kakor hitro je pa občinstvu obrnil hrbet, je bilo ob resnost in pobožnost. In ko so slednjič pred pridigo vstali in se je pred oltarjem vzpela dolga, okorna postava Darbyjeva, je nastalo tako šepetanje in pridušenje hihitanje, da je mladi duhovnik prenehal in se ozrl. Obnašanje vernih poslušalcev se mu je zdelo tembolj nenavadno, ker je govoril o resnem predmetu in na tihem upal, da bo ugledal vsaj par solz. In mesto tega je z ogorčenjem opažal, kako so resni možje zategovali obraze, deklice hihitale, fantje držali roko pred obrazom in šepetali. Vendar je počasi nadaljeval in čakal trenutka, ko bi lahko zrohnol. A kmalu je moral vnovič prenehati. Nenadni molk je vznemiril in priklical iz zakristije starega cerkovnika. Kar se tiče ugleda in vpliva,

ljene poljske pridelke, zahvalite ga, da smete te pridelke uživati v svoji domači hiši, kar ni dano našim najbližjim sosedom Volčanom. S to zahvalo pa združite tudi obljubo, da se hočete greha varovati in se tako vredne izkazati še nadaljnjega varstva božjega. —

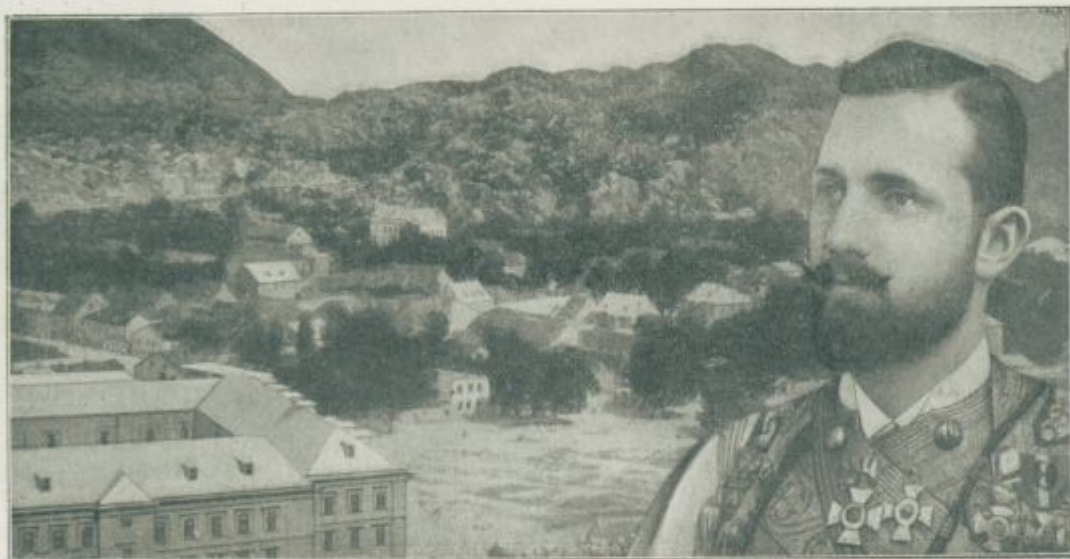
Ko smo prečitali le lepe besede pokojnega vzor-moža, pač lahko rečemo, da veljajo o pokojnem župniku Fabijanu svetopisemske besede: Pravični moj živi iz vere.

Naj počiva v miru pastir, ki je z veseljem za svoje dal življenje!

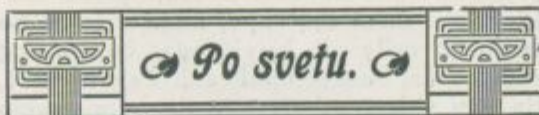
† Peter Bevk.

Peter Bevk je bil rojen v Cerknem leta 1890 kot sin stavbenika in posestnika Petra Bevk. Že v zgodnji mladosti je kazal veliko nadarjenost v slikarstvu. V svoj ideal — slikarstvo — se je pa oživel pod profesorjem Vavpotičem na Idrijski realki, koji zavod je obiskoval do petega razreda. Nato je odšel v Prago na c. kr. umetno-obrtno šolo, koji zavod je ob-

Črnogorski državni minister A. Radović. — V ozadju mesto Cetinje.

iskoval več let. Tik pred dovršitvijo svojih študij je moral tudi oditi dne 15. januarja 1915 pod prapor — v bojni grom.

Svetovna vojska.

3. marca. Angleži so pri Ypernu vdrl v postojanko Bastion, ki so jo jim Nemci vzeli, in prodrli do sprednjih nemških jarkov, odkoder so jih Nemci takoj prepodili. — Pri Verdunu so nemške čete pregnale Francoze iz vasi Doumont in so ujele 1000 Francozov in zaplenile šest težkih topov. — Poročnik Immelman je sestrelil že deveto sovražno letalo.

3. marca. Rusi od Erzeruma naprej zasledujejo Turke. Bližnji hujši boji se bodo vršili za Trapecunt. Ruski listi poročajo, da je mesto že obkoljeno.

4. marca. Nemška ladja »Moeve« se je vrnila po več mesečnem križarenju na morju v domače pristanišče. Ujetnikov je privedla seboj blizu 200; potopila je 15 prevoznih ladij in izročila vojni blagajni en milijon mark v zlatu. Z minami ki jih je nastavila, se je potopila tudi angleška bojna ladja »Edvard VII.«]

4. marca. V okraju Dubno so Rusi včeraj zjutraj poizkusili priti na levi breg Ikve, a smo jih zavrtili. — Poročila sovražnih listov o veliki in uspešni ruski ofenzivi ob Dnjestru in pri Černovicah so vsa izmišljena. Naša fronta tukaj se pol leta ni nič izpremenila. — Pri Draču so naši zaplenili 31 laških topov in 11.000 pušk.

4. marca. Boji pri Ypernu so pnehali, v Šampanji se nadaljujejo topniški boji. Na obeh bregovih Moze so Francozi zelo pomnožili topništvo in napadli vas Doumont. Bili so deloma v ročnem metezu zapodeni; imeli so zelo občutne izgube, poleg tega je bilo zopet ujetih 1000

Robert Lansing, državni tajnik združenih ameriških držav.

neranjenih Francozov. Topov so do sedaj Francozi pri Verdunu izgubili 115 in strojnic 161.

5. marca. Boji za Verdun se še vedno nadaljujejo. Nemci so odbili napadajoče Francoze.

7. marca. Na ruskem bojišču so naši pri Karbilovki vrgli Ruse iz njih prvih utrd. — Ob Djestru in v Bukovini so zopet hujši topniški boji. — V Šampanji

ga ni imel manj ko duhovnik sam, da, bali so se ga mnogo bolj. Njegov obraz je imel strog, inkvizitorski izraz in njegov prodirajoči obraz je marsikoga prestrašil. Korakal je do oltarne mize, pripognil se čez in zadirljivo vprašal gručo deklet pred seboj:

»Kaj imate, goske?«

»Darby!« je dejala ena in si vtaknila konec glavne rute v usta.

Uganka je bila rešena. Šepal je k Darbyju, ki je stal z izzivajočim obrazom, in zasikal:

»Poklekni ali sedi, potep!«

Darby je takoj ubogal in stari cerkovnik se je obrnil z milostnim obrazom k duhovniku in dejal:

»Zdaj lahko nadaljujete s svojo pridigo, častiti!«

Nato je odkorakal nazaj v zakristijo.

Mali dogodek je obvaroval Darbyja nešteti zbadljivi pred cerkvijo. Javno osmešenje je zadovoljilo vsako željo in zahtevo po ponižanju. Ko so se ljudje razšli, ga je par šalivcev potrkalo po rami in dejalo:

»Zdaj se pa moraš ogledati prav kmalu za ženo.«

»Pri kakšnem kovaču si umeril svoje hlače? Naročil bi si jih tudi jaz!«

A Darby se ni dal ugnati. Na vsako šalo je imel dober odgovor. Počasi je ostal čisto od zadaj. Zdelo se je, da strmi naravnost predse, a v resnici ni obrnil pogleda od male deklice v ponošeni ruti, ki se je drenjala k vratom pokopališča.

Teško je iztuhtati tajne zakone, ki vodijo naše življenje in družijo ljudi, ki so določeni drug za drugega v veselju in nesreči. Če človek stoji ob reki in opazuje, kako se peni voda ob čerih in pečinah — kako bi zamogel uganiti, katere pene in grebeni se združijo na pot v morje? In raditega tudi mi ne moremo povedati, kako je prišlo, da sta Darby in Voney zaostala, ko so se bili drugi verniki že davno raztresli po hribu. Nekaj časa sta molče stopala drug ob drugem, slednjič je dejal Darby potihem, odpenjaje si suknjo, da bi se lepše videla njegova pisana srajca:

»Voney?«

»Kaj?« je odvrnila in ni odvrnila pogleda od tal.

»Voney, ali si me danes videla?«

»Da, brez naočnikov!«

»Voney, kaj si si mislila o meni?« je vprašal Darby, ki se je čutil gotovega zmage.

»Da si ti lepši, če klečiš, kakor pa kadar stojiš.«

»Kaj?« je dejal Darby nekoliko v zadregi. »To se ti pač zdi raditega, ker sem ti kazal hrbet.«

Sledil je mučen premolk. Potem se je Darby spustil na drugo polje in dejal:

»Voney, jaz ti moram razodeti veliko skrivnost.«

»Skrivnost?« je dejala Voney čisto brezbržno.

»Da. Jaz in ti spadava skupaj.«

»Jaz in ti?« se je našobila Voney zasmehljivo. »Kaj bi delala midva skupaj?«

»To ti morda pove Phil Doody.«

»Kaj meni mar Phil Doody?« se je navidezno razgrela Voney. »Brigam se za Phil Doodyja kakor za vsakega drugega.«

»Voney, reci še enkrat!« je vzkliknil Darby navdušen.

(Dalje.)

na francoski meji so Nemci zopet zasedli Maison de Champagne in ujele 150 Francozov. Pred Verdunom so se Nemci polastili vasi Fresnes in ujeli 300 sovražnikov. — Trije Zeppelinji so zopet na Angleškem napadli kraje Norfolk, Enskent in druge in napravili veliko škode.

7. marca. Zbornica poslancev v Washingtonu je z 256 proti 138 glasovi, sklenila omejiti razpravo o predlogu, naj se

Telesna straža Essad Paše — nekdanj v Draču.

Amerikanci posvare voziti se na prevoznih parnikih, opremljenih s topovi za obrambo. Diplomatični razgovori med Ameriko in Nemčijo še niso končani.

8. marca. V Šampanji so Nemci odbili francoski napad. Na levem bregu Moze so nemške čete prodrle tri do šest kilometrov proti Verdunu. Zasedle so vasi Forges, Regneville, višine gozda Kumier. Velik del vojakov v teh bitkah je bil ubit, poleg tega so Nemci ujeli 3277 mož in 58 častnikov, 10 topov in mnogo drugega vojnega blaga.

8. marca. Sovražni listi laški in angleški niso zadovoljni z zadnjim papeževim pismom za mir, češ da bi bil sedaj zanje sklep miru neugoden. Laški listi zato hujskajo zoper papeža, češ da ne čuti z narodom, ker vidi pred seboj samo grozoto vojske. Kaže se, če bodo Lahji tepeni, bo moral to zlasti čutiti papež, ki mora kot poglavar vseh katoliških narodov nepristransko čuvati duhovne pravice vseh narodov, ne samo Lahov.

9. marca. Vojni francoski minister Gallieni je sporočil vojnemu odseku, da ima francoska armada do marca 800.000 mrtvih, 1.400.000 ranjenih, med temi 400.000 nevarno ranjenih, in 360.000 vojnih ujetnikov; vsa izguba torej je 2.560.000 mož. Temu nasproti so baje Angleži izgubili samo 600.000 mož. To poročilo je odsek bridko zadelo.

9. marca. Zahodno od Moze so nemške čete vrgle Francoze iz bližnjih gozdov. Vzhodno od reke so Nemci zasedli s ponočnim napadom vas in trdnjavo Vaux z mnogimi sosednjimi utrdkami. V hudem boju med letalci so Nemci sestrelili troje francoskih letal, nemška so se vrnila vsa nepoškodovana. Francoski letalci so napadli Metz, ubili več ljudi in poškodovali nekaj hiš. V zračnem boju je bil voditelj letal vjet, njegovo letalo sestreljeno.

9. marca. Nemškemu poslaniku v Lizabonu je vlada naročila, naj zapusti Li-

zabono, isto je naročila portugalska vlada svojemu poslaniku v Berlinu.

9. marca. Med Nemčijo in Portugalsko je napovedana vojska. — Portugalska je v službi Angleške storila proti Nemčiji vse, kar so od nje zahtevali Angleži, in sicer doma in v nemških kolonijah, ki so sosede s portugalskimi. Madeiro so Portugalci prepustili Angležem kot mornariško opirališče, nem-

strašni spor po načelih pravice in da se doseže mir, ki ne bi koristil samo eni stranki, ampak vsem, in bi bil zato pravičen in trajen. Zato se ne moremo vzdržati in zato zopet dvigamo svoj glas proti tej vojski, ki se nam zdi kakor samomor vse Evrope. — Zato papež posebno priporoča molitev in zatajevanje zlasti v bližnjem postnem času. Poleg tega opominja papež vernike, naj vsakdo po svojih močeh deli tudi miloščino in naj da zlasti za sirote padlih očetov svoje darove. S pokoro in dobrimi deli zadostujmo razžaljenemu Bogu, da usliši prošnje in podeli svetu blagoslov miru. Ali bodo čuli glas namestnika Kristusovega oni, ki vladajo narodom, ne vemo, to pa je gotovo, da bodo vsi narodi svetemu Očetu hvaležni za njegove očetovske besede, da se bodo z njim družili v molitvi in dobrih delih za njegove velikodušne namene, da svetu zopet zavladata pravica in ljubezen.

Koliko vojakov zna brati.

Med tisoč vojakih jih ne zna brati na Ruskem 617, na Srbskem 434, na Laškem 306, v Avstriji 220, v Belgiji 92, na Francoskem 30, na Angleškem 10, Na Nemškem 2.

Vojska med Portugalci in Nemci.

Že pred letom dni smo po dogodkih morali misliti, da se vname vojska med Portugalci in Nemci, ker so Angleži z vsemi silami hujskali Portugalce za vojsko. Takrat so se ti še otresli najhujšega. A pozneje se je pojavilo na Portugalskem veliko uporno gibanje, tako da nihče ni prav vedel, kdo je gospodar v deželi. Vse to so seveda z denarjem netili Angleži, ki so nered porabili in zopet pritisnili na Portugalce, da morajo Nemcem vzeti ladje, ki se nahajajo v portugalskih lukah, ker so vedeli, da Nemci tega ne morejo mirno prenesti. — Osrednje države imajo torej novega sovražnika, kar je gotovo neprijetno in se zdi, da ne bo pospešilo razgovorov o sklepanju miru. Sami na sebi Portugalci ne bodo kdove kako odločilno posegli v usodo vojske, pač pa bo Nemčija utrpela veliko škodo v blagu in denarju, ki je naložen na Portugalskem. Angleži so s hujskanjem tukaj dosegli trenoten uspeh. Ali jim bo to zahrbtno rovanje doneslo kaj trajnega dobička, o tem nas bo poučila bližnja bodočnost. — Znano je, da

ške ladje zaplenili, sploh izvali Nemčijo tako, da so morale prenehati vse diplomatične zveze in da je končno nastopila — vojska.

9. marca. Listi poročajo, da v kratkem odstopita vojna ministra na francoskem in na Laškem. Vzrok so baje slabi vojni uspehi.

Papež Benedikt XV. za skrajšanje vojske.

Papež Benedikt XV. je svojemu glavnemu namestniku kardinalu Pompiliju pisal pismo, ki v njem ponavlja svoje želje in prošnje, da naj vojskujoče se države čim prej poravnajo svojo spore. Papež pravi:

»Mi smo se vrgli med vojskujoče se narode, kakor oče med sinove, ki so zgrabili orožje drug proti drugemu. Rotili smo jih v imenu Boga, ki je neskončna pravica in ljubezen, naj se ne uničujejo med seboj, naj rajši obrazložijo svoje zahteve, naj se po načelih pravice in možnosti upoštevajo želje narodov, vsak naj prenese žrtve samoljubja in posebnih koristi v blagor pravičnosti in splošne dobrobiti velike skupnosti narodov. To je bila in je edina pot, da se reši

Staje za vojne pse.

so na Portugalskem neomejeni gospodarji framasoni, in kakor svetovna vojska, tako je tudi nova vojska med Portugalci in Nemci bogomrzno delo framasonov.

Šrapnel.

Ime šrapnel izhaja od izumitelja tega morilnega izstrelka. To je bil Anglež

To pa to!

A: »Ali ste že bili pri novi operi ‚Za medvedovo kožo‘?« — B: »Mi je prav žal da ne, a jaz sem vegetarijanec.«

Francoska straža ob železnici.

Kakor je iz angleških virov doznano, je uvedla francoska vlada pri svoji armadi posebne dežnike, kojih se poslužuje vojaška straža ob železnici v svrhu ugodnejšega opazovanja tira itd. tudi ob najhujšem nalu in viharju. — Slika predstavlja izmenjavanje straže.

Osmo skupina razglednic „Vojska v slikah“ izide konec marca. Obsegala bo štiri velikonočne in štiri po narodnih pesmih povzete motive. V zalogi je še večje število velikonočnih razglednic iz lanske velikonočne skupine po znižani ceni.

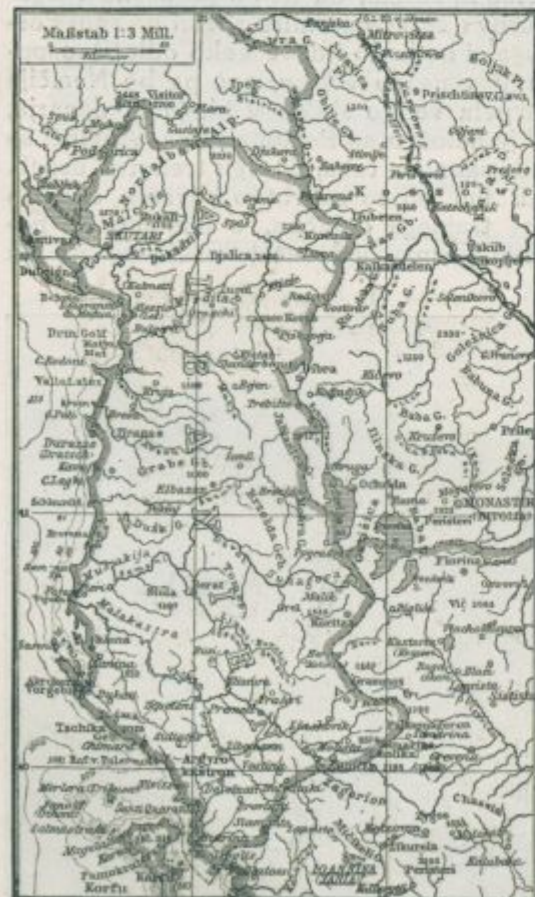
Lepa koža

obraz in rok, ki jo občudujemo na mnogih ljudeh, prinaša njih lastnikom dvojno korist. Prvič je lepa, bela, mehka koža potrebna za zdravje celega telesa, kajti le ta snažnost in mehkost kože omogoča neovirano dihanje kože. Nadalje naredi lepota obraza in rok na naše soljudi prijeten, dopadljiv, vablljiv vtis. Nesnažnosti kože, mozolji, zakažni črvi, pege, solnčne maroge itd. narede pa oduren vtis, kar dotičniku pogosto škoduje. Nadalje motijo te nesnažnosti dihanje kože, in to je škodljivo zdravju. Mnogo tisoč mož in žená rabi v obrambo in za negovanje kože Fellerjevo preizkušeno pomado za obraz in kožo „Elsa“, ki stane samo 2 kroni (2 lončka franko 5 kron). V nasprotju s pogosto škodljivimi lepotili je popolnoma neškodljiva. Odstrani nesnažnosti kože, brani pred solničnimi marogami, pegami, zakažnimi črvi, mozolji itd. Namesto ostrega, pogosto škodljivega mila naj se vzame za obraz Fellerjevo lilijno milo (1 K) ali Fellerjevo boraks-milo (80 vinarjev) in toaletni umivalni prašek (boraks-prašek, 1 K).

Bujna rast las

ki naredi vsak obraz lepši, se doseže s Fellerjevo pristno Tannohina-pomado za rast las „Elsa“. (En lonček št. I. 1 K 60 h, močnejše vrste št. II, 3 K). Krepi glavno kožo, zabrani plešo in predčasno osivelost, učini, da zrastejo novi, zdravi, elastični, dolgi lasje mladostne barve, naredi krhke lase mehke in elastične, tako da se dajo iz njih narediti lepe frizure. Ne vsebuje nobenih škodljivih snovi in zasluži torej prednost pred škodljivimi izdelki, kakor jih pogosto ponujajo nelekarnarji. Za nego brk Fellerjeva maža za brke (50 vin.). Naroči se naj naravnost pri **E. V. Fellerju, lekarnar, Stubica, Elsatrg št. 331 (Hrvatska).**

Zemljevid Albanije, z dotikajočimi se mejami Črnogore, Srbije in Grške ter z delom Jadranskega morja.

Šrapnel, ki je bil rojen leta 1761 v Bradfordu. Bil je topniški častnik ter se je pečal z izpopolnjevanjem streliva. Pri tem je prazen prostor granat povečal in ga ni napolnil s razstrelivom, ampak s krogli. Te krogle je odel v žveplo in polovico jih namašil s smodnikom. Tako so se pri eksploziji krogle razletele naokrog. — Šrapnel se je seveda izpopolnil v teku časa in je sedaj v vojski splošno v rabi.

Koliko velja podmorski čoln?

Amerikanci so razpisali nabavo podmorskega čolna s tisoč tonami vodne razpršitve. Cene so podjetniki zahtevali od pet do šest milijonov kron. Podmorski čolni pri drugih državah so manjši in zato tudi cenejši. Za obrambo obrežja stane pri nas tak podmorski čoln od 1½ do 2 milijonov kron.

Ponočnjak v mestu.

»Blagor polžem, ki jim ni treba ključa od hiše.«

Med cestnimi roparji.

Gospodična (razburjena): Vi vendar ne boste mene oropali? — Ropar: Bog ne daj, gospodična, za dame treba ženske postrežbe. Hej, stara, hitro preišči pri tej gospodični denar in dragocenosti!

ALOJZIJ TRINK
 STAVBNO IN POHIŠTVENO MIZARSTVO
 LJUBLJANA, LINHARTOVA UL. 8
 SE PRIPOROČA CENJEN. OBČINSTVU V LJUBLJANI
 IN NA DEŽELI ZA IZVRŠITEV VSAKOVRSNIH DEL
 IZDELOVANJE
 ŽNIDARŠIČEVIH PANJEV

Gospodarska zveza
 centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani
 registrovana zadruga z omejeno zavezo
 Dunajska cesta (uradni prost. I. nadstr.)
 priporoča svojo
 zalogo vsakovrstnega kolonijalnega in specijskega blaga;
 zalogo najboljših mlekarskih izdelkov: sira, masla, kondenziranega mleka;
 zalogo zajamčeno pristnega vina iz Kranjske, Štajerske, Ogrske, Hrvatske, Istre in Dalmacije, najboljše domače slivovke, tropinovca, konjaka in ruma. (Kleti v Spodnji Šiški št. 152);
 zalogo vsakovrstnih kmetijskih strojev. Strojnik vedno na razpolo; ro;
 zalogo raznih močnih krmil, gnojil in modre galice.

Dogodbe.

Sreča. K naši mizi v gostilni je zahajal tudi neki računski uradnik. Radi smo ga imeli; bil je majhen in neznan, vedno vesel, poln upanja na boljše čase; zdelo se nam je, da vedno sanja, kako bo še enkrat bogat in srečen. Mesečno je imel plače 200 kron, bil je sam, rekli so, da zase porabi mesečno 150 kron, drugih 50 kron pa stavi v — loterijo in za srečke.

Večkrat nam je o teh stvareh razlagal svoje misli. Na tihem si je želel velik dobiček, zadovoljen bi pa bil tudi z manjšim. Že kakih dve do štiri tisoč kron bi bila lepa terna. Predvsem bi si kupil s takim dobitkom zlato uro, kakršno ima njegov šef v uradu. Ko bi pogledala na uro, čutila bi se oba enaka z enakima urama. Imel je nečakinja zelo rad in poznal je njeno žejo po lepi obleki, po klobuku kakor so v modi, kakšno razočaranje in veselje bi ji napravil. Potem bi nekaj stotakov odrinil pogorelcem v domačem kraju. Hčerko svoje postrežnice, ki je vsa jetična, bi poslali za nekaj mesecev v sanatorij za bolne na pljučih. Pa tudi sam bi napravil kako daljše potovanje.

Tako nam je vsak večer skoro razlagal svojo bodočo srečo. In pri tem ga ni nič motilo, če je mesec za mesecem mineval, pa ni ničesar zadel ne v loteriji ne pri srečkah. Ako

„Ofenziva“.

Cadorna: Avanti, Savoia!

smo ga povpraševali, kdaj bo kaj, je vedno ponavljal, da še ni vseh dni konec in da enkrat vendar le tudi njega obišče sreča.

Nedavno sem zopet prišel po daljšem potovanju na tujem v to družbo, kjer me že več mesecev ni bilo, in ker računskega uradnika tudi ni bilo, sem vprašal, kje da je. »Ali še ne veš,« mi je rekel obmizni tovariš, »ta revež se je ustrelil v Monte Carlo.« — »Ni mogoče! Kako je prišlo od tega?« — »Zadel je v loteriji — glavni dobiček!«

Sven Hedín pri našem cesarju. V knjigi »Na vzhod« piše Sven Hedín: Prišel sem v veliko dvorano, kjer se je cesar izprehajal. Ko vstopim, se cesar hitro obrne, mi poda roko, rekoč: »Pozdravljeni, gospod doktor; šest let je, odkar sva se zadnjič videla, in koliko je od takrat novega.« Cesar se je vsedel k mizi in me povabil sesti. Cesar je videti prav zdrav; govoril je večinoma o vojski. Poročati sem mu moral o svojem potovanju na ruski fronti. Cesar me je vprašal, če sem videl generale Baltina, Pappa, Fischerja, nadvojvodi Fridrika in Jožefa Ferdinanda; hvalil je posebno zasluge Hötendorfa za armado in državo. Dolgo se je cesar razgovarjal o bojih v Karpatih in o slavnih zmagah. Videl sem, da je cesar izvrstno poučen o vseh dogodkih na bojišču. Hvalil je vojake vseh svojih narodnosti. Glede Italije pa moram cesarjeve besede zase ohraniti. Le toliko smem povedati, da je cesarja nezvestoba zaveznika zelo bridko zadel in osupnila. Ko sem pri poslovilu čestital cesarju, da je tako čvrst, je dejal: »To se le tako vidi. Kaj vse sem moral pretrpeti v svojem

dolgem življenju in sedaj nazadnje pa še ta grozna vojska.« — »Milijoni ljudi molijo vsak dan za blagor Vašega Veličanstva.« — »Da, in jaz sem jim zato zelo hvaležen; toda starost je bolezen, ki se ne dá ozdraviti.«

Vladar me je prijazno odslovil in se ročno obrnil proti svoji pisalni mizi. Tak je avstrijski cesar pri svojih 85 letih, ki so o njem naši sovražniki med to vojsko že večkrat pisali, da je moral z Dunaja bežati, da je bolan, da je umrl itd. — Kakor se vidi, se sovražnikom te želje ne bodo še tako kmalu izpolnile.

Zdravstvo.

Psi nevarnost za zdravje. Po tridesetletni vojni so bili postali zapuščeni psi, ki so se klatili v celih čredah okoli in napadali ljudi, prava nadloga. Tudi zdaj se klata po vojnem ozemlju mnogo psov brez gospodarja in hrane. Taki psi popadajo radi; četudi niso ravno stekli, vendar so nevarni, prvič, ker se rana vsled pasjega vzgriza ne celi rada, drugič, ker škoduje otroku kakor odraslemu strah vsled napada hudega psa, ker tak človek boleha še dolgo, če se mu ne izpusti prestrašena kri sama od sebe v tvor. Dosti je slučajev, da je od psa popaden človek izhiral po par letih bolehanja. Vojaška oblast pusti sicer poloviti pse-klateže, vendar se izmakne marsikateri. Treba je torej pozornosti. Na samotnih potih je dobro imeti s seboj močno palico; če se sune palico psu v grlo, ne more več vgrizniti. Najbolj nevarno je to, da skoči pes najraje na grlo in zaduši človeka. Vsak, kdor vidi potepajočega se psa, naj bi ga takoj naznanil. Pa tudi nevarnost bolezni nam preti od psov. Pes se priklati lahko iz okuženih krajev k nam in nam prinese nalezljivo bolezen; posebno kože. Kjer so kože, zabrani oblast ljudem vhod in izhod, psi in mačke pa hodijo od bolnika k zdravim. Jetika je pri psech precej razširjena bolezen. Zdravnik dr. Vencel navaja slučaj, ko je obližoval pes jetičnega otroka in je poginil za jetiko. Ta zdravnik meni, da dobi pes jetiko od ljudi. Pes obliže vse. Gre mimo pljuvalnika, ali bolje rečeno, ne gre ne samo mimo pljuvalnika, ne mimo blata vseh vrst, in v dobrikanju obližuje ljudi. Tako razširja boleznijo med ljudi. Marsikateri človek se strašno boji bolnika — pes — prijatelj — pa mu prinese bolezen! Koliko otrok je dobilo od psa jetiko, trakuljo, grinte in kraste, steklino! Treba je torej paziti letos posebno na priklaten pa tudi na domače pse. S hrano je težava. Še človek nima, torej tudi pes ne more imeti redu, katerega je imel prej. Bil bi tudi naravnost greh dajati psu, česar stradajo ljudje. Ako se pokaže pri psu znak bolezni, je treba živinozdravnika, če je pes toliko vreden, če ne, je najbolje, da gre iz hiše. Človek gleda, da se iznebi bolnega sobrata, pošlje ga hitro v bolnico, nezdrava čuvstvenost je, ako trdi, da se ne more ločiti od — psa! Pa jih je žal da mnogo takih, katerim se ne smili lačen otrok, psu pa privoščijo vključ vsemu pomanjkanju revežev hrano, do katere imajo zdaj pravico samo ljudje. — Komur pa je pes potreben pri hiši, naj gleda, kod hodi, da ima vedno čisto slamo, da je večkrat izkopan in da dobiva, kar mu gre, čisto in sveže. Ako dobi pes krče, mu daj par kapelj baldrijanove tinkture na mlačni vodi. Za prehlad mu dajaj tri- do štirikrat na dan terpeninovega sopena in drži ga na toplem. Kdor krmi psa s konjetino, mora zabeliti meso nekoliko z lojem, meso mora biti kuhano in juha odlita. Različni poizkusi so dokazali, da škoduje psom surova konjetina in juha od kuhane konjetine. Pes in tudi druge živali dobe po konjski juhi radi grižo. Znano je, koliko vojakov pomre v vojskah, kadar jih prisili po-

manjkanje, da jedo surovo ali komaj sparjeno konjetino. Slučaji so bili številni leta 1813. in tudi pri Francozih leta 1871.

Zapeka je stanje, ki napravi človeka sprejemljivega za vse kužne bolezni. Po črevih se drži blato in zastruplja želodec in kri. Kdor se čuti zapečenega, naj je bolj malo, zelenjava in sadje so mu najboljše jed. Žlica olja na tešče bo ubranila, da bi se ga prijeli krči, ki so pogostoma nasledek huđe zapeke. Večkrat jemlji vode po požirku. Voda sama na sebi je izborna čistilo, oslajena z medom ali s sladkorjem dé nekaterim še bolje. Dobro čistilo je: kupi v lekarni za 20 vinarjev tamarinde, zalij jo s pol litra vode, noter deni še peščico jagneža in četrt kilograma kandisa. Kuhaj dokler ne gre tamarinda čisto narazen, prevri in pij malo zvečer, malo zjutraj. Pije se lahko tudi več dni med vodo, to očisti kri in izčisti čreva.

Juha za bolnike. (Beef-Tea.) Razreži na drobno kilogram dobre govedine, ki nima nič mastnega na sebi, deni v močno steklenico, zalij s četrt litrom mrzle vode, posoli prav malo, zamaši in zaveži in pristavi v loncu mrzle vode tako, da je steklenica samo za tretjino v vodi. Zavre naj prav počasi in vre naj počasi štiri ure, potem naj stoji še eno uro na vročem ognjišču. Zatem stresi na cedilo, ki stoji na primernem loncu, pusti, da se odteče moča sama od mesa, in iztisni le rahloma, kar ostane. Poberi iz juhe skrbno vsak cinek masti in dajaj vsake pol ure žlico juhe ali osminko litra naenkrat.

Gospodinja.

Sirove rezine. Raztepi 25 g masla, jajce, 25 g parmezana, ščepec soli in popra, namaži s tem kosce rženega kruha, opeci malo v pečici in namaži še gorke z maslom.

Pečen karp. Razreži karpa, posoli in popopraj, namaži nizko ponvo z maslom, obloži z lavorjem, položi karpove kose, potrosi jih s sesekano čebulo, gobami in ribanim kruhom, polij s kisló smetano in speci.

Pražena jegulja. Razreži in posoli jeguljo, pokaplaj s sadjevcem in pusti stati eno uro. Z maslom namazano kozico obloži z jabolčnimi kolutami, nanje deni kose jegulje, par

Znat' se mora!

„Pravijo, da je pri jedeh dobra sprememba, zato jaz jem zjutraj krompir v oblicah, opoldne pečen, zvečer pa — kar je ostalo.“

paradižnikov in deni v pečico. Ni treba, da se zarumeni, ker mora biti riba samo pražena. Zraven daj nezabeljen krompir.

Črni pajčolan vtakni v toplo črno kavo, v kateri se je razprostilo malo lima, iztisni rahloma in razgrni na deski. Tako postane zopet lep in trd. Črni krep vtakni v milnico žolčnega mila, obračaj malo v milnici, ne da bi ga mečkal, izplakni v čisti vodi, potoni v okisano vodo in raztegni na rjuhi, pokrij z drugim koncem rjuhe in pogladi. Ako hočeš, da bo

krep bolj krepak, ga pripni suhega na leseno desko in napraši z vodo; ko se posuši, je krep kakor nov. — Vsako tako delo se mora vršiti hitro in z rahlimi rokami, kdor ni tega vajen, bo raztrgal vse. — Črne svilene čipke vtakni v mlačno izkuho kilajevе korenine, obračaj s paličico in iztisni rahloma, izplakni in potoni v črno kavo, iztisni in raztegni, pokrij s svilenim papirjem in gladi. Ako hočeš, da bodo bolj krepke, zmoči zglajene z gelatinino raztopino in zgladi še enkrat. — Volnene črne čipke naravnaj in natakni na deščico in položi z deščico v vročo tobakovo izkuho. Če so jako umazane, jih krtači z mehko krtačo, sicer zadostuje, da obrneš parkrat deščico, potem izplakni v mlačni vodi, iztisni rahloma in pusti na deščici odteči in zgladi, dokler so mokre, pod rjuho. S koraldami obšite čipke položi z licem na mehko flanelo, pokrij

vladarjevo v našem narodu. Koliko ljubezni in spoštovanja je v srcu, kadar je na jeziku to ime — cesar. V tej ljubezni in v tem spoštovanju ter v ljubezni in zvestobi do skupne avstrijske domovine utrjujmo mladino bolj in bolj. Povejmo ji, da je v tem četrta božja zapoved, kateri je obljubljen poseben blagoslov. Kažimo te čase otrokom kri, ki jo prelivajo njihovi očetje in bratje za cesarja in za domovino Avstrijo, in povejmo jim, da bo ta kri klicala maščevanje nadnje, če ne bodo za Bogom najbolj zvesti cesarju in svoji avstrijski domovini... Če tako učimo in odgajamo otroke, jih s tem že učimo in odgajamo tudi za dobre Slovence. Zakaj kdor je Bogu in cesarju zvest, ta tudi svojemu ožjemu narodu ne bo nezvest. Vreden potomec bo svojih slovenskih staršev, človek, ki bo poleg skupne domovine Avstrije ljubil iz srca tudi ožjo svojo

meri, da cenijo zdaj vrenost letno pridelane kavčukove surovine približno na milijardo.

Zdaj je vojska. Uvoz je zaprt, odprta pa je pot izumevanju, kako bi nadomestili inozemske izdelke z domačimi. Da vsebujejo mlečeci v Evropi 3% kavčukove smole, je bilo naravoslovcem že dolgo znano. Dr. Scheermesser v Desavi je uvedel poizkuse, kako bi dobil kavčuk iz mlečecov. Dokler je poizkušal doseči to pri svežih rastlinah, ni bilo uspeha, ko pa je pustil, da so ovenele rastline in se nekoliko posušile pri gotovih stopinjah toplote, je dobil zaželjeno tvarino. Način, kako je dobil kavčuk iz mlečecov, oziroma kavčukovo smolo, ostane Scheermesserjeva tajnost, kakor tudi iz katere vrste mlečecov jo je dobil. Ako potrde nadaljnja raziskavanja, da bo ta smola uporabna namesto inozemskega kavčuka, tedaj bo postala Nemčija neodvisna od uvoza tega blaga. Nemški Morgen zemlje, obdelan z mlečecem, bi dal 10 kg kavčuka in 30 kg maščobe. Maščoba bi se lahko izčistila in bi mogoče postala užitna. Na Nemškem bi pridelali lahko na tisoče ton kavčuka in na milijone ton maščobe.

Vsaka bolečina na vsakem delu telesa se da odpraviti ako cirkulacijo krvi na bolečem mestu pospešimo in živce, te nositelje bolečnega počutka, pomirimo. Oboje dosežemo z blagodejnim, bolečine lajšajočim vtiranjem s Fellerjevim od mnogih zdravnikov priporočenim rastlinskim esenčnim fluidom z zn. »Elsa-Fluid«. Masaže kakor tudi lahko vtiranje in umivanje s Fellerjevim »Elsa-Fluidom« je za boleče dele telesa prava blagodat. Prav pošteno čutimo, kako priteka k mestom, ki smo jih vtirali z »Elsa-Fluidom«, živahnješa kri in kako se živci posvežijo in pomirijo. Kdor porablja »Elsa-Fluid«, stori najboljše, kar more storiti, da prežene telesne in udne bolečine. 12 steklenic tega dobrega tešitelja bolečin stane franko samo 6 kron. Naroče se edino pristno pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 331 (Hrvatska). Priporočamo pa, da naročite obenem Fellerjeve nalahno odvajalne rabarbarske kroglice z zn. »Elsa-Pillena«, 6 škatlic franko 4 K 40 h. To dvoje izbornih domačih sredstev tvori skupaj majhno domačo lekarno, ki bi jo naj imela vsaka obitelj. One, ki vedo, kako nam kurja očesa lahko zagrene življenje, bi opozorili še na Fellerjev turistovski oblič. Cena 1 in 2 kroni. (ee)

Uniforme in opreme italijanskih čet.

s platnom in gladi. — Čepice iz črnih svilenih čipk deni v skledo, polij z bencinom in pusti par minut v njem. Potem iztisni rahloma, izbriši rahloma z mehkim črnim blagom, zravnaj čipke in obesi čepico, da se posuši.

Vzgoja naše mladine. Nedavno je pri vzprejemu vseh kranjskih okrajnih nadzornikov izpregovoril novi deželni šolski nadzornik dr. Mih. Opeka te-le vsega uvaževanja vredne besede: Kakšno vzgojo mladine zahtevamo, da bo naš narod dober, plemenit in tako — srečen? Takšno, kakor jo hoče in zahteva od nas ljudskošolski zakon. Versko-nravnost. Prvi princip je vera. Zakaj mi moramo vzgajati za resnico in vera je resnica; mi moramo vzgajati za lepoto in v veri je lepota; mi moramo vzgajati za dobroto in v veri je začetek in konec vsega dobrega. Vera je oko življenja. Vera je v delu počitek, v solzah tolažba. Brez vere ni prave plemenitosti srca — v veri pa so studenci, kateri drže v morje popolnosti. Če bi vsi ljudje bili odgojeni tako, da bi nihče ne prekoračil niti ene zapovedi katekizma, bi bili sami dobri ljudje na svetu in zemlja bi bila raj. Zato bomo predvsem gledali, da bo naša mladina imela globoko v srcu to, kar je bilo našim očetom najsvetejše, sv. katoliško vero; čuvali bomo, da se naša mladina uči živeti, delati in trpeti verno — zmerom s pogledom nakvišku in preko mej te zemlje do večnosti. — Drugo je n r a v n o s t. Kaj je n r a v n o s t? N r a v n o s t je praktično to, kar je teoretično — verno. Življenje po veri — to je n r a v n o s t. Živeti po veri pa se pravi: dati Bogu, kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevega, skupni domovini, kar je njenega, svojemu narodu, kar je njegovega, sebi, kar je prav, bližnjemu, kar mu gre. To je n r a v n o s t. — Eno točko je posebno poudariti: Dati cesarju, kar je cesarjevega. Naša vzgoja mora biti globoko p a t r i o t i č n a. Vsi vemo, kako sveto je ime

slovensko domovino — ne z razburjeno besedo, s kričanjem, ampak z mirnim delom zanjo, v duhu in resnici.

Da bo pa mladina tembolj dovzetna za vzore, katere ji hočemo in moramo vcepiti v šoli, za ljubezen do vere in življenja po veri, za zvestobo in vdanost do vladarja, za močno in delavno ljubezen do širše in ožje domovine, — da bodo ti vzori prepričevalno in vodilno prešili mlada srca, za to se zdita neobhodno potrebni dve stvari: čistost in treznost mladine. Mi moramo ohraniti mladino čisto in trezno. Kjer je nečistost in pijanost, tam se sploh neha prava človečnost, ker se neha — razum. Zato posvečujmo vso svojo skrb čistosti mladine. Glejmo, kaj mladina bere, kod hodi, kako se zabava, s kom občuje. Dokler nam bo otrok nedolžno gledal iz oči v oči, tako dolgo vse dobro naredimo iz njega; ko bo začel metati pogled v tla — je naša vzgoja dokončana... Podobno skrbimo za treznost mladine. Protialkoholno vprašanje je neizrečeno važno vprašanje. Zdržujmo se sami pijače, prosimo učiteljstvo, da se zdržuje, pred vsem pa navajajmo otroke k zdržnosti. Priporočajmo, učimo, svarimo! Velikanske bodo naše zasluge za domovino in narod, kateremu bomo vzgojili zdravo in krepko potomstvo.

Novi kavčuk. Kavčukova smola se nahaja v nekaterih rastlinah iz rodu mlečecov. Največja rastlina te vrste je Heves Brasiliensis, mogočno drevo, ki raste v južnoameriških pračozdih po obrečju reke Amaconke. Smola se dobiva tako, da navrtajo drevo in prestrežejo mlečec, ki teče iz njega. Iz mlečeca izločijo smolo. Razen južnoameriških dežel dajejo kavčukovo smolo tudi neke ližane v Afriki. — V Evropi je bila kavčukova smola neznana, dokler ni zapazil Kolumb na svoji drugi poti v Ameriko v rokah domačinov na Haiti žogo iz kavčuka. Do uporabe kavčuka v Evropi pa je prišlo šele leta 1770., takrat so se vpeljale radirke. Šele ko je bila izumljena in uvedena v sredi 19. stoletja vulkanizacija, šele tedaj se je začela razvijati v Evropi prava obrt s kavčukovimi izdelki, ki se je vsled gumijevih koies in izdelovanja samodržev razširila v taki

Ugodna prilika za živinorejce, kupce, prodajalce

Ako želite kupiti ali prodati: konje, debele vole, plemenske vole, bike, krave breje in s teleti, teleta za klanje, breje svinje, plemenske prasce, pitane prašiče, plemenske koze, kozličke, ovce in belgijske zajce, se oglasite ustmeno ali pismeno (znamko za odgovor) v pisarni Vnovčevalnice za živino, Ljubljana, Dunajska cesta 29, vsak delavnik od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne, kjer bodete zahtevano žival kupili, oziroma prodali. ♦♦♦♦

Knjigoveznica Katol. tiskovnega društva

v Ljubljani, Koptarjeva ulica 6

se priporoča za vsakovrstna knjigoveška dela
Krajevni znaki za „Orle“, kokarde in pentlje z napisji za društva se izgotavljajo v najkrajšem času po zmernih cenah.

Katoliška tiskarna II. nadstr.

Črtanje in vezanje vsakovrstnih poslovnih knjig

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani. Odgovorni urednik Josip Klovar.